

15. møde.

Torsdag den 7. november kl. 13.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede minister for offentlige arbejder, for at han kan fremsætte den i går anmeldte redegørelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): I anledning af det ærede medlem hr. Poul Sørensens ønske om, at jeg skulle give det høje ting en nærmere redegørelse for, i hvilken udstrækning de betingelser, som er stillet for tilskud til Siøddæmningen, vil blive benyttet ved andre anlægsarbejder, og oplyse tinget om begrundelsen herfor, kan jeg oplyse, at kravet om håndlæsning ved jordarbejder er stillet i en række tilfælde, hvor der er givet vejfunds-tilskud. Dette er dog ikke ensbetydende med, at det er et generelt krav, der stilles i alle tilfælde. Tværtimod er det således, at i hver enkelt sag undersøges det, om der på den pågældende egn er en vis arbejdsløshed, og om der ikke er særlige forhold, som taler imod at stille dette krav.

Ved bedømmelsen af arbejdsløsheden tages der hensyn til arbejdsministeriets udtalelser om, i hvilke kommuner der af hensyn til ledigheden bør iværksettes vejfundsarbejder, og ved bedømmelsen af særlige forhold tages der hensyn til trafikale og tekniske forhold, f. eks. om det er en hovedvej, hvor kravet om håndlæsning vil medføre, at arbejdet tager længere tid og derved bliver til gene for færdslen.

Når bestemmelsen er indført, skyldes det naturligvis ønsket om at skabe en større beskæftigelse specielt blandt de ufaglærte arbejdere, som jo desværre ikke mindst i landkommunerne stadig er ramt af en vis arbejdsløshed. Det er måske bekendt, at de skiftende regeringer ved fordelingen af vejfondsmidlerne har taget et vist hensyn til at fremme arbejder i arbejdsløshedsområder, for så vidt der de pågældende steder foreligger kvalificerede vejfundsopgaver.

At der ved vejfundsarbejder og ligeledes ved arbejder, hvortil tilskud ydes af krydsningsfonden, tages visse beskæftigelsesmæssige hensyn, er i det hele taget ikke noget nyt. Således har der gennem mange år i de almindelige betingelser for disse tilskud været særlige regler om arbejdsløshed, hvorefter kun arbejdsløse, der anvises af den offentlige arbejdsanvisning, må beskæftiges med de pågældende arbejder. Endvidere skal der fortrinsvis anvises arbejdsløse, som er medlemmer af en anerkendt arbejdsløshedskasse, og hvis der ikke findes arbejdsløse i den pågældende kommune, skal der tages hensyn til, at anvisningen sker fra kommuner, der i særlig grad er ramt af arbejdsløshed. Endelig må overarbejde ikke anvendes.

Yderligere kan jeg nævne, at der i de senere år har været indsat en særlig vinterarbejds-klausul i vejfondstilsagnene. Første gang var i efteråret 1952, hvor der under regeringen Erik Eriksen ekstraordinært blev stillet 25 mill. kr. til rådighed til vejfundsarbejder. Klausulen gik her ud på, at arbejdet skulle påbegyndes inden julen 1952 og fremmes mest muligt i efterårs- og vintermånederne. Hvis den snarlige iværksættelse krævede det, ville arbejdet kunne bortgives i entreprise uden afholdelse af offentlig licitation, hvilket er en afvigelse fra de almindelige vejfunds-betingelser. Man lod altså også her beskæftigelsesmæssige hensyn gå forud for de økonomiske. Siden er man dog gået over til blot at kræve, at arbejdet i videst muligt omfang fortsættes i vintermånederne — men altså stadig væk et beskæftigelsesmæssigt hensyn.

Kravet om, at jordarbejdet udføres ved håndlæsning, er indtil nu stillet over for de vedkommende kommuner i 61 vejfunds-sager, og i 28 sager er kravet ikke stillet. Det har ved de beregninger, som er foretaget fra vejdirektoratets side, vist sig, at indførelsen af denne bestemmelse skøns-mæssigt vil betyde, at arbejdet bliver gennemsnitligt 5 à 6 pct. dyrere ved håndlæsning end ved brug af maskiner. Det vil sige, at der ved et stykke arbejde, som koster 1 mill. kr., bliver tale om en merudgift på 50 000 à 60 000 kr. Til gengæld får man beskæftiget en hel del flere arbejdere ved det pågældende vejfundsarbejde. Nu vil jeg gerne understrege, at opgørelsen